

Mogenstrup Golfbane

NÆM 1998:115

Næstved Museum 2002

Mogenstrup - Golfbane

Rapport for arkæologiske prøvegravning
05.02.04; Everdrup sogn, Bårse Herred, Storstrøms Amt (tidl. Præstø)
Matr.nr. 11k

Jour. nr. NÆM 1998:115

Mogenstrup - Golfbane

Forud for en østlig udvidelse af Sydsjællands Golfklubs baneterræn (jf. Fladså Kommunes lokalplan nr. 6.L7.5 for rekreative formål (golfbane) i Mogenstrup på matr.nr. 8a og 8cm, Blangslev By, og matr.nr. 5c, 11b og 11k, Bøgesø By) blev der indgået aftale mellem golfklubben (ved Per Sørensen) og Næstved Museum om en prøvegravning af de arealer, der ville skulle afgraves ved den kommende terrænregulering etc. Tre mindre arealer ville således blive berørt: ét på den sydlige skråning nordligt på matr.nr. 11k (ved den kommende green omkring hul 13), i nærheden af hvilket der tidligere er registreret en nu overpløjet gravhøj (sb. 6), ét stykke midt på den lavtliggende trekant mellem Fladsåen og Snesere Å (kommende sø) samt ét areal øst herfor (kommende green 14). Sydsjællands Golfklub tilbød at stille maskinkraft til rådighed og prøvegravningen blev udført 25. marts 2002 ved Thomas Roland (Næstved Museum).

Grøfterne blev gravet af rendegraver med 1,7 m skovl og indmålt forholdsvis skitse-mæssigt i forhold til skeldiger etc. I særdeleshed Grøft II's placering er noget usikkert afsat, da der ikke i umiddelbar nærhed var noget at indmåle i forhold til.

Grøft I

Der blev på den sydlige skråning udlagt en knap 30 m lang stort set øst-vest forløbende søgegrøft. Under pløjelaget fremkom et spættet, mørkere gulligbrunt let muldet sandet 15-25 cm tykt lag, hvis overgang til det egentlige undergrundssand/-grus ikke var entydigt. Laget indeholdt enkelte grovere afslag (ej hjemtaget), men ingen kulturelementer i øvrigt, ligesom der i grøften ikke fremkom egentlige anlæg. Mellemlaget skal sandsynligvis betragtes som tidligere overflade, delvis opbygget af flyve- og flydelag etc. fra åsen.

Grøft II

Omtrent på den lavestliggende del af ”trekantsområdet” mellem Fladsåen og Snesere Å udlagdes en knap 50 m lang, stort set øst-vest orienteret søgegrøft. Mod vest sås et kun tyndt (ca. 20 cm) tørvet muldlag over den lerede undergrund, hvilket gentoges mod øst, hvor undergrunden bestod af sand. Begge steder sås tydelige pløjesor i undergrunden. I området ca. 12-23 meter fra vest faldt undergrunden og der kunne registreres et lille tidligere vandhul (op til knap 1 m under nuværende overflade), opfyldt med tørvelag, i sekvenser adskilt af ca. 4-10 mm tykke sandlag. Ud over et enkelt afslag (ej hjemtaget), fremkom ingen kulturspor i søgegrøften. Arealet er på generalstabskortet fra 1861 angivet som mose, hvilket stemmer fuldt overens med lagenes karakter.

Grøft III-IV

Længst mod øst udførtes to parallelle grøfter af ca. 35 meters længde og orienteret stort set nordvest-sydøst. Generelt set var muldlaget forholdsvis tyndt og i ingen af grøfterne fremkom fund. Interessant var dog de brede sænkninger der fremkom i begge grøfter.

Maksimumbredden af disse sænkninger var op mod fire meter, men de svandt hurtigt til kun ca. to. I tværsnit var sænkningerne således temmelig langstrakte med svagt koniske sider og kun ganske let spidset bund. Dybden androg maksimalt 15-17 cm under pløjelaget. Fylden bestod generelt af forholdsvis mørk brungrå sandet muld, i nogle tilfælde med en del ralsten. Sænkningerne sås at lille som parallelle nordøst-sydvest orienterede forløb, med en afstand af ca. 8 meter. Forløbene kunne følges i begge søgegrøfterne, idet dog det østligste lå udenfor den nordlige søgegrøfts udstrækning. Der er således formentlig tale om markreuder, der kan angive et system af smalle højryggede ager beliggende på kanten af det tidligere vådområde. Anlæggene kunne desværre ikke dateres, men må typologisk sættes til middelalderen eller renæssancen/nyere tid.

Afslutningsvis skal knyttes et par kommentarer til beliggenheden af sb. 6. I DKC's sagsresumé af Sophus Müllers berejsningstekst fra 1876 nævnes, at der er tale om "en lav grushøjning" beliggende "lavt ved åen". Hvor den er afsat, ses på generalstabskortet fra 1861 og det af DKC's benyttede historiske baggrundskort fra omkring 1900 signatur for vådbund. Denne placering synes ikke sandsynlig for en forhistorisk høj, ligesom der i landskabet i dag ikke ses antydninger heraf. En mulighed er derfor, at den cirkulære markering, der ses afsat på generalstabskortet fra 1861 lidt højere på skråningen kan angive denne høj (stadig beliggende lavt mod åen i forhold til vejen ovenfor, jf. kortbilag). Også i dag ses på marken (dog tilsyneladende en smule højere, dvs. længere mod nord) en mindre højning, der muligvis kunne ses som resterne af en oldtidshøj. Ved de beskrevne prøveundersøgelser rekognosceredes dette område uden resultat, muligvis p.gr.a. at marken lå med stærkt nedtrådte stubbe med begyndende spirende grønt imellem.

Sammenfatning

Forud for udvidelse af Sydsjællands Golfklubs baner i Mogenstrup udførtes på udvalgte punkter prøvegravninger. Kun på det østligste område fremkom egentlige kulturspor, i form af markreuder, formentlig fra højryggede agre tilhørende middelalderen eller renæssancen/nyere tid. Der udførtes samtidig en mindre rekognoscering for evt. at fastslå beliggenheden af den overpløjede høj sb. 6.

Det vurderedes ikke, at yderligere undersøgelser var nødvendige på de prøve gravede arealer.